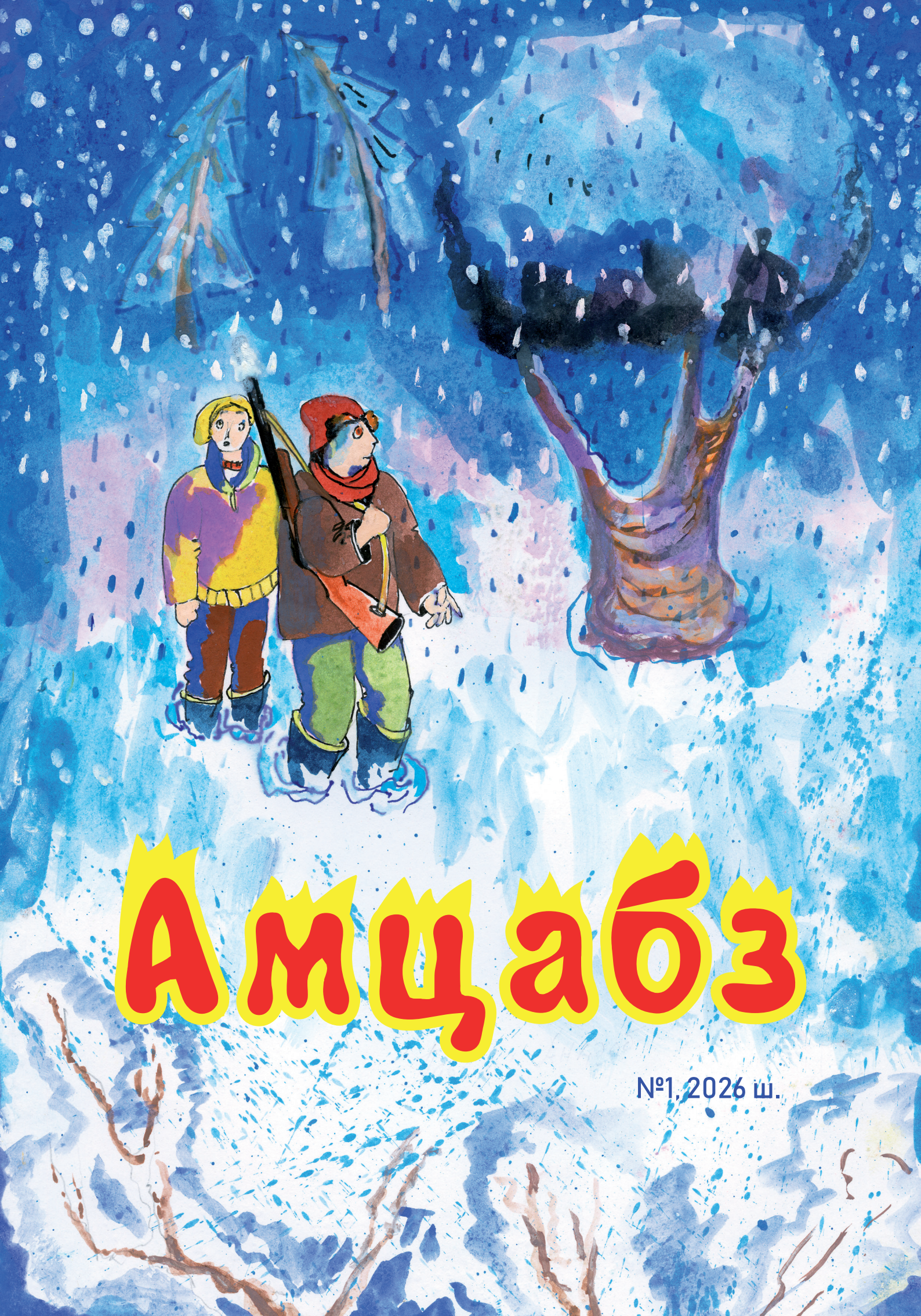

Амцабз

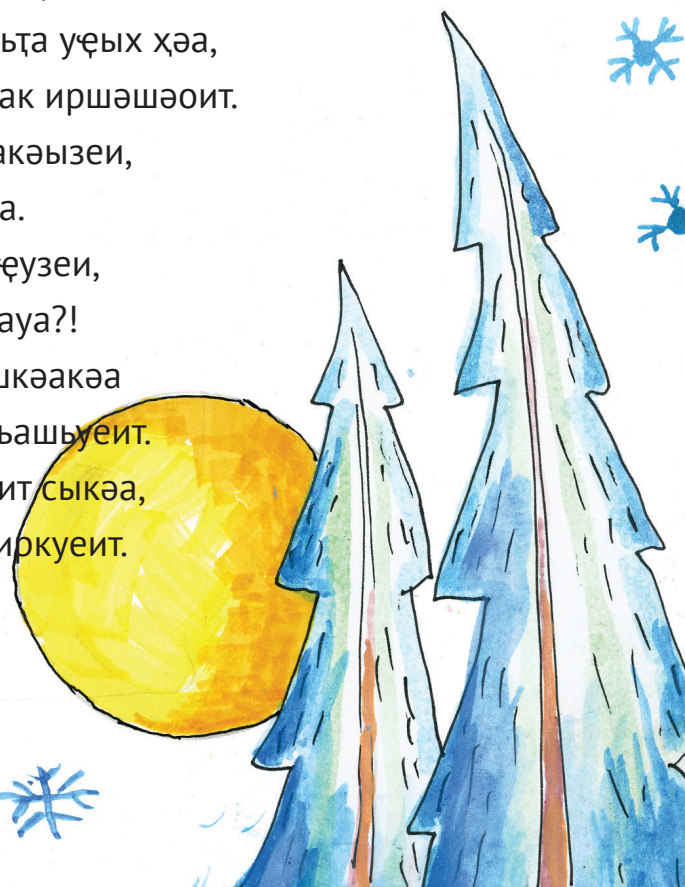
№1, 2026 ш.

Инна Аҳашба

РАҶҲАТЭИ АСЫ

Асы җашәазшәа збан са сыхәа,
Апхыз сшалаз саанарқшит.
– Асы леиуеит, удәылци, Сикәа, –
Иааиз Мран хәыч снейәақшит.
Сласба Хәдышгғы ачыгәчыгәхәа,
Асцырақәа ирейшуа ицоит.
Даду җитүеит, уажәшьта уҗых хәа,
Амахә җымцәарц тлак иршәшәоит.
Сыда Ашықәс җыц закәызеи,
Ишҗассиру асы анауа.
Сан дабаҗеи, ма дызҗузеи,
Исзаалгозеишь данаауа?!
Ашықәс җыцаз асы шкәакәа
Шәыламгылан, ишәҗашьуеит.
Асцырақәа җашәшәоит сыхәа,
Мрангғы срапак аасиркуеит.

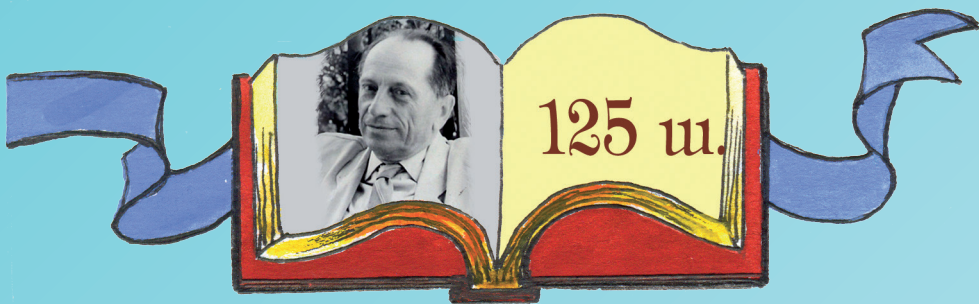
АХЫШӘ ДКЫЛЫҢШУАН ЗАФАС

Уажә ҳахысуеит анбан 3,
Асы леизаап азын 3.
Сасра ицазгыы уа дынхеит,
Мышәгыы атыора иҗахеит.
Арыц иашыҗаз цыгк збеит,
Исыцәшәан арыц ағшәеит.
Инал дтәыуон, Мас дрыпкан,
Ацәа далахеит Елкан.
Макеи Наалеи ашәа рхәон,
Цис ахыцәаз пхызк абон,
Ахышә дкылыңшуан Зафас,
Ашықәс ғыц ахьяаиуа збаз.

АЗЕИҢБАШЬАРА

Арцу-каҗа цеит инкаҗан,
Ахьҗа иакызаап, азын ааит,
Ласба хәычык ҳапхья инкаҗан,
Ашықәс ғыцаз ҳафны иааит.
Атҗла махәқәа бғыы рызнымхеит,
Зын маҗәада еилахеит,
Ахәынцәрапшь фныда изнымхеит,
Азын ҳара ҳахь еихеит.
Цитци-кәакәа, ацгәы шкәакәа,
Ахәынцәрапшь акыр ҳәа сшәоит.
Ацгәы шкәакәа агәра мҗакәа,
Ахәынцәрапшь хәыц са исыхьчоит.
Акы саргәырғыоит ихьҗахазаргы,
Маза ишәасхәоит уи зеггы.
Ашәҗқәа шәҗыда иахзынхазаргы,
Аапын шааиуа еиҗагы...

Миха Лакрба

АЛЫМИ АБТАХӘЫЦИ

Ашәарах ныкәызго ашьамхытдарра ауп.

Бнара дук илан имацымкәа ашәарахкәа, рах ду Алым рыманы.

Алым ажәхьан, ашәитышәи изымнеиуа ашьамхы атцаахьан. Имлашьуа иана-лага, җенак илатәан, иара атцасала даара ихәыцт: «Ах дымлашьуа ҳаҗоу ибеит, анапшцәа рзыхәангы ипхашьароупеи!» – нас иазбеит иқанатцашаз.

Адырғаҗены, ацәылашамтазы, абна илаз ашәарахкәа зегьы ирылахәауа, амыхьтә арҗеиет. Ашәарахкәа ахтынра ашқа идәыкәлеит, икалаз рзымдыруа, игәыткьа-псыткьаха. Ахәаабжь гон иаакәымтцакәа. «Издыруада, Алым аҗацәа ақәлазар, мамзаргы даҗа мыхьтәык азыкалазар?» – ихәыцуан ашәарах, еибарыҗны иахьаауаз. Аха ахтынра ашта иааталазар, Алым тәоуп ицаҗаза, ахәхәара иакәытцны.

– Икалазеи, ҳах, ухаткы?! – итааит Ақәыцма, еҗырт ашәарах рааста аҗаҗра змаз. – Хьаа умоума, изакәызеи абрыскак угәы зпужәо?

– Аҗәабзиаразынгы рацәак сыфратым, аха уи азы акәым сара сызшәыпхьаз, – ахәеит Алым. – Ак шәзысызбан, ишәыласхәарц сшәыпхьеит.

– Җаузызырәуеит, ухаткы, җаузызырәуеит! – ауу ааилдыргеит зегьы, ишанханы иахьылаз.

– Ауасиат ахәозар акәхап... – инцәытцакәындкәындит Ахәа.

– Иашәраза, иашәраза, иахәалааит иаҗаху! – иаакрым-җрымит Амшәҗы.

– Нас, шәысзызырәы! – иналагеит Алым. Сара даараза шәрыцхасшьоит. Шәҗәактәақуа, шәымлашьуа абна шәылоуп шәыҗкьаса... Шәыҗны ыкам, шәҗәара ыкам, шәхы ныкәтцаны шәыпсы ахьааиташәкша цьара қыалакгы шәызгылам. Шәаҗацәа ракәзар – ашәарыцаҗцәа, рыбцьаркәа харшалан ишәышьтоуп.

– Аиашатәкьа ухәеит, ҳах, аиашатәкьа! Зегьы хҗәы итұхәаауеит! – иапарпарит Аҗьа, Алым инацыҗланы.

– Убри ауп саргы сыззааиуа! – Алым ажәа нанагзон. – Иахантәарак ахәыцра саҗын: анкьаза зны ҳара ихашьцәаз, ҳара ҳаипштәкьа ишәарахны зхы иакәитыз, аха нас ихәиуанхаз, ауаа рыматц аурахьы ииасыз ажәкәа хтыпшшақәеи аҗада

алымха царцарқәеи ирымоуп ахытдырқәа – абуурақәа, аҕтрақәа, ахкаарақәа. Хара ус акгыы хзымхәыцит иахьа уажәраанзагыы. Сара еилыскааит, абра сахтынра аҕхьатқәа хкаарак ҕашәымтцар ада ҕсыхәа шыҕам. Шәанааҕсалак, шәааталан, шәыҕсы шәшьалап. Мшәан, шәызхарагыы шәеибамбалари!..

– Ажәа бзиа ухәеит, хәх, ухаткы! Хара хазтахызгыы уара уакәын. Уара ахшыҕ ду змоу, хҕәыгырта, уҕы изхәаз хыла иҕәыхгыы, знымзар-зны убри аҕыза гәараа-ндак хабла иабондаз! – иматанеиуан ашәарах, Алым иахәоз змааназ рыхшыҕ азы-мыштзакәа.

– Нас, ус акәзар, абыржәытқәа шәыжәа неибыҕаны, шәалага амасаргәара ашышра.

Ирацәан ашәарах, абнагыы мачхәызма, заҕа ртахыз ара игылан. Илеи иласын, ҕымш-хымш рыла иҕартцеит ахкаара бзиаза, аанда харакны. Нас иаины иҕало иалагеит акакала, ҕба-ҕбала.

Ахтынра иадәылтцын, итәаны ирзыпшуан Алымгыы. Ус, илаҕшықәнатцеит Абгахәычы. Атдыхәа-баба ашәтарҕыланы, Абгахәычы ахкаара адәахьы иаван икылпш-кылзырҕуа. Аталарта аҕынза иаиуан, аха инаҕежьны, иқәасқәасуа аҕынанахон.

Алымгыы ҕымтқәа итәаны иазыпшуан. Ссиршәа иабон уи алакҕакрақәа. Абгахәычы ахкаара аталара азымгәаҕуа, адәахьы ишавац иаван, ақьышә қәацқәа-цо, ана-ара ахы нкылакны, наҕ итапшуа. Убас акырынтә иакәшеит ари ахкаара. Атдыхәтәаны аҕәашә аҕы иааин, аҕызцәа – ашәарах рахь ипшуа, ахәыцра иа-наҕәымтца, Алым азцааит:

– Изақәызеи, Абгахәычы, иҕауцо? Ахкаара уакәшоит, уеитакәшоит, иупшаауа-зеи? Уҕызцәа зегь уахь италахьеит. Аха, издыруада, уара аталарта умбазар?

– Аталарта збоит, ах, ухаткы, аха атыцыртоуп изымбо... – ахәеит атакс, Абгахәычы ҕышәырччо.

Заира Тхаицыка

АМРА

Амра сеисон,
сазыцшуан,
Иара кацхон,
иара лашон,
Уамашәә
ицшзан.

Иаха-иаха
игъежъхон,
Иаха-иаха
инаскъон.
Сара сылацш
уи иахын,
Амра сеицшзар
стахын...

Унан, Амра
хәмарра ицеит,
Ажәџан акалтаџ
аеазеит.
Аха, сишь,
иааицрашәеит,
Амш антәамтаз
иаацхашъеит!

АКӘЦЫШЪ

Икәымпылуп,
ихәыцзоуп,
Ахәы ақәуп,
Аңышә мсоуп.
Ахы шытыхны
иубазом,
Азхара крыфа
калазом.

Ахәы агхар:
«Циу-циу-циу»,
Иазытрысуеит
уақа артцу.
Шыжъы ыќам,
хәылбычеа,
Кәцышьуп иқәу
амзырха.

Амза аларшәын
Амшын,
Амшын даараза
Иразын.
Амза җызгоз
Уи дынцәан,
Аразны-шәахәә
Ихъыршан.
Амза-таца
Җырбон,
Ахаҗы-лаша
Кацхон.
Ажәџан цшыхәуа
Ирзыцшуан,
Атцх ацамтаз
Игәыкуан.

АРМАҒЫРМА

Армағырма аtryшә дасуеит,
Армағырма зны дкәашоит.
Армағырма ибз дасуеит,
Мци-цабырги еикәиршоит.

Армағырма аtryм дыңоит,
Ҙынч дызтәом – дахоуп атәы.
– Армағырма! – ифызцәа ихыччоит,
Рымңан дықәлашам уатәы.

Армағырма ашәкәы шытихуеит, –
Ишоура халан, ихы гьежьюеит.
Армағырма иңсы тыхуеит, –
Ихьз атыңан, ижәла иџуеит.

ҘИС ХЫРСЫС

Икәымшәышәуп,
ихәымсысуп
сара стис.
Ала ҕроуп,
аңаңа дууп,
уи Хырсыс.

Зны иаамсташәоуп,
зны иахкәажәуп,
иара нтәа!
Ахәынаңкәа хамтас
иартәит
ахытәтәа.

Зынғы пхынғы
иарыхыташыуеит
есымша.
Аехәа изехәытцуам,
аха иафастауеит
ашша.

Алымха кьацәуп,
ашьаңкәа кьаџуп
стис Хырсыс,
Ахәда ашытыбжь
зынза илакәуп
стис-хәымсыс.

Иңыашьахәу,
зегь реиха иңшзоу
са сыңгәоуп.
Зегь реиха
изыкьақьо,
изгәыбзыңуагы –
аңсы азоуп!

ААҘЫН

Иссируп ааңына,
Ишәтышха иахзааит.
Ихырхәоит сбахчара,
Сгәы азнархәит.

Саңлабуеит амра,
Ахы-шәахәа сңоит.
Ааңын – хафымра,
Еснагы усгәаңхоит!

Анатоли Лагэлаа

АЛИҚӘ

Иаха ахыта иакны афнатқа иахытатәаз ианызмыцәа, шақа хкы ахәы-
цыз сеидру Алиқә. Зны иаҭаххейт, ифәгылан инейны, есс иқанатдалакгы
аматурта ашә аанартырц. Уи иадыруан ахәыштаарафы акәицқәа макъана
аңхарра шырхылцуаз, зынза ишеикәамцәацыз. Амца зынза ицәахьазаргы,
ахәа ахата аабғыаҭны анықәиара зыңсоузеи, иңхаза. Аха ашә адхара иала-
гар, ани ахәыц еифзырчо аҭакәажә, дахышыҭоу мнафшыа амазам. Нас, дағыуа
дфәгылоит: «Уара неиҭамхәа, утың ухаштҭғышыама, уара улоуп, ақәагы
усроуп, ахытагы уакыроуп, адәахы ашта уқәзароуп, абри афната ухычаларц
азы. Убри азоуп фәхракгы зумцасыжыуа, убригы уанаңсамха, нас уңситеи,
узхәартои!»

Убриак Алиқә есымшагы иаңсан, уажәы ианажәгы, мыч кәармак ала-
наты, азәы ашта дҭалозаргы, агәашә аҭынза инеиуан, иеишуан, аҭакәажә
даадәылымтыкәа, ашта тәымуафык дҭалар аҭахымызт. Ани фыц иааргаз
аласба хәыңоуп есымша амц зхәо, чытбжык аагар, ар еиханы иаауашәа
ишуа идәықәлоит. Алиқәгы анацытқьало ыңоуп зны-зынла, избанзар убри-
гы шыта хәычы-хәычла изеиштәуи изеиштәыми арцалатәуп акәымзар,
аңшатцәкьа еишуа иалагар, уара аицаркәақәа уаңсам лхәозар акәхап ани
аҭакәажә. Лара, насың шкәакәа, зегы зыңсоу афәхралоуп ишылшыо. Алиқә-
гы макъана архәарах гәғәоуп, аха амч қаңсахейт, ари азынгы ахыта баа-
ңсқәа зынза агәы карыжыт. Ашытахытәи ашыапқәа руаҭәақәа рфы ахәы
акаңсара иалагеит, ахытагы уброуп зегь раңхыа иахыакуа, нас ақыңқыңыра
иалагоит. Сынтәагы асы фамгылах ауит. Асы амч аҭахуп, иукәахароуп, уфны
улсроуп, ахәа мыждақәа ахкаарафы адгылжра иафызар, иңхоутцароуп, ашта
азәы дааҭаларгы, пытк унаскыаны уиеишлароуп. Аңшәма уара уоуп ацәгыара
злырго, уара иааиуа зегы уреишла, урацәхала, нас афны ианыфналалак, лара
рхаткы камыршәуа аңсшәа ралхәоит, ухамбеижыҭеи хәа игәыдылкылоит,

ихыдылкылоит, иааиз сыңшәма бзиа дылбоит, пату иқәтәтәуп хәа уцыхәа рышәшәо уаргыы унаидгылар, ала кәынга, уиңырцқәа нақ хәа шыапыла дуцә-хасуеит. Нас ашә улатәаз, ақәыд ма аңыка иарганы быста цәынхак ыршә-ны ианбаумцарыжьуеи хәа. Ани атакәажә есымша лнапы иадхылтәалоит, исымталыжьуа ґахрабжак илцәеихахар, иф, азәа надкылан, акы уартәуазар уартәып нақ, лхәоит. Саргыы исфоит, сгәаан исылтаз мап ацәыскып хәа са-лагар, сеилызкаауада, хара алақәа агәашәа хаздырзом хәа ауп ишыршәо ауаа. Лара атакәажә, тақәажәы цәғязам, иахәа хәлаанза ма акы лыңссоит, ак лызәзәоит, афатәгыы лара лгәы ишаґаху ибзианы иқалтоит. Зны-зынла афатә афәы хааза илхышәшәо аматцурта данаадәылтцлак, лывараґы агылара сгәаңхоит, аха лара убас дсықәцәқәоит, дызхыбаауа сеидру, лара бзиа збаша, лґахра леишәа иқәсымңаазар. Ус ачаґафәы ахылхышәшәо азы, сналыдгы-леит ауп, уаха акгыы.

Алиқә абарта инытыцны, аґрапара инаскәаны инангылеит. Ашта иқәжьыз асы, ахәынтәа злашәыз ахәычы иблуз шкәакәеиңш, ауаа ршьап-қәа иршьақәахәан. Нас иааиңххәыцын, ахкаара агәашә ахә аґынанахеит, сы-цқәак абз нылнашьырц, ариабжьарак аґнытқәа абылра иаґыз амца азырхы-шәашәозар хәа. Абз аннылнашь, иаагәалашәеит зны ишхәыцзас ианаа-рга, асаан шкәакәа ианцаны атакәажә иамталыргылаз ахартәы. Уи убас ипашәза, ишкәакәаза иқан, асы афара ианналага, изагәалашәазгыы убри азоуп. Ускан атакәажәгыы иаха дразын; ахш, ахартәы, ахыз, зны-зынла абаґқәа акәац шрымазгыы ианалтоз ықан. Аха ашьґахә ауп ианазхәыц Алиқә, уи зегыы атакәажә изықалтоз ан ахаштырц азы шакәыз. Шақа афатә хаақәа алтоз ақара, аин азхәыцра иақәыцуан, аґартынчуан, нас иамхацәон. Ацәа ианналтцлак, еиґа аитцарқәақәа шамтагылаз абон, еиґа крафон, нас цшьаала ацәа иґанагалон. Аха уи хәыцнатцы акәын, нас раңхәа аитцарқәақәа ацәызит, ашьґахә атакәажә лыбзиабара. Ус акәын иара шазхәыцуаз, аха убраґы ииа-шамкәа ихәыцит Алиқә, иацәызуазтгыы раңхәа атакәажә лыбзиабара акәын иацәызуаз, нас аитцарқәақәа. Ускангыы адәахәала абыржә дшықоу ауп дшықаз, ґнытқәалагыы дразын (ахышә укылңшны ауада ушыґнаңшуа еиңш, ауаґы иґнытқәа узтаңшуам, аха). Иара Алиқә ускан ихәыцын, адухарагыы иахьзеит, шыґа ажәрахь иааины иқоуп, сынтәеиңш шақа сы шкәакәа акәахахәоу сеидру.

– Уара мышьґабзиа! – лхәеит, ґенак аґны ианыґнылцоз, – хайдажәлеит ихамбазакәа. Иаха нақ инаскәаны ахықә иґагылахәоу дарбан хәауа! Уара уакәзар, уанцалак ухынхәны убра иқоу еиґоухәарц уқәаңқәаңуа са сқны уааианза, уаха схабар убом!

Алиқә иазеилымкаазеитилхәаз, уи данақәцәкьоз, идәылылцарцанылтахыз илхәоз акәын иаха еилнакаауаз. Егьи ҫынч данцәажәоз, илхәоз зегьы ла илзынхон, ари аҫнра ду лара ишылзынхоз еицш. Аҫакәажә ара данаанага, ахшара лмоузеит. Лхатцеи лареи рымацара, ргәы мышьтыкәа, азаб рыхганы, рықәрабжа итысит. Нас, иара ҫенак иааикәшәан, арашәараҫы маҫак нагзаны рыцсы ааиҫаркырц иахьынатәаз, уиакәхеит. Лара иахьа уажәраанзагьы лгәы камыжькәа дааиуеит, уимоу, рашәан ани лыҫахмадеи лареи еицыдрашәоз амаҫа лымацара иамылхуеит. Избанзар, убра иара ицсы ықәушәа лбоит.

Алиқә уажәшьҫа аҫныҫа инеир аҫахын. Амца ацхарра иахьеицш ас ахаан иаеилахацызт. Ангьы ҫацшьын, амца ацштәы ахьамаз азы, уажә иахагьы иааигәаны агәы иаатцалеит, уи ахәышҫара иеҳәатәоушәа антәҫьа, аҫакәажә иара уахь иналмышьтуашәа.

– Уабацо арахь, агәара уазымкызшәа угыргыруа. Аа, уст аҫахражә, уи ауп уара игәхьаауго. Аха убригьы хәыда-цсада ауп ишусто, иахьа ушуа хәа смаҳазацт!

Атакәажә иршәны ахәынтәә илалыжъыз абыста иагъахәампшит Алиқә. Уи иадыруан ан, иагәалашәон уи аблақәа, ахафы аңхарра, зыңштәы амцапштәы еипшыз, агәра агон абыржәы иаины ахәыштаара ишыеҳәатәаз иара иазыңшны. Абыржәы изыфнамлар, нас уаҳа иабазомызт, егъырт ақыта иңсақьаны ирылоу аңацәа ирышьталозар акәхарын.

– Угәы ахшәеит акәу аґахра! Уаагыл, аилаць уызыуеит атазылашә иарганы. Акамбашьхартдәгы узапасыргылоит!

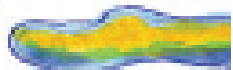
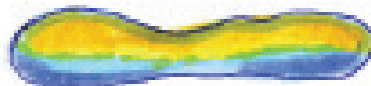
Алиқә уи илхәоз акгы аҳазомызт, алақәа ашьа рхытәалара иафын. Амч ааизнаркәкәан, ашьапқәа иғәғәаны инарықәгылеит. Нас, атакәажә ивттраан дзыдгылаз ашә ахь, ахапыцқәа хырцацъан, ишзахәоз итрысны афынанахеит. Атакәажә ашә адтара дахьзаанза, афны илцәыфналан, ахәыштаара инеины иныеҳәатәеит. Амца аңхарра ананыр нахыс, ан иадтәалазшәа абон, уи уажәшьта иадтны ахаангы цъара ицарц агәы итазамызт. Избанзар, ани иареи ианбатәиз еицәырқьалан ирымеижътеи. Аха иара аңштәала иагәалашәон, мышкызны цъара ишабоз адыруан азы, агәы итакны иаман, иахана рштзомызт. Иахьа иагәалашәеит, иахьарнахыс, иршьуазаргы, цъара иаңырцны ицашам.

– Уарыхьташьыма, уара рыцҳа!? – лхәеит атакәажә, ашә даалтны иара ахьтәаз дааскьаны.

Аха Алиқә иаақәымтцзакәа амцахь иңшуан, иқаларын уа иабоз аиґаҳәара иафызтгы, аха лара илаҳазомызт, зны-зынла лара дызлацәажәақәоз иара ишазеилымкаауаз еипш. Нас, атакәажә дааиқәқьашан, аґаңара дныфналеит. Пытрак ашьтахь, уахьынтәи ґытк акәац абыста иналатцаны инамтцалыршәит. Алиқә раңхьа илыршәыз афатә иназыңшит, нас ахы ифәахан ла лахь инхьаңшит. Аха уи аблақәа ирхәон, иргәыбзығны ан шылзахамырштүаз шьта, ажәымтыґахә ишқәышхаз. Нас ифәагыларцгы аґаарххеит, аха амч азымхошәа анаба, ахы аңхьатәи ашьапқәа инарынтцаны инықәиеит.

– Уара узгы уажәшьта сара сышлап ахухухәа, ари ихәтаагы сара ишысрашәо еипш... – лхәан, ашә нкыдылтцан, дындәылтцит атакәажә.

Адәахьы еимафны асы аура иафын, аха макьана еимампсацызт Алиқә ашьтақәа. Атакәажәгы абартаґы дгылан урт дрыхәаңшуан, асы илцәагаанза. Пытрак ашьтахь, урт асы ианеиманапса ауп, Алиқә мыцхәы бзиа ишылбоз атакәажә лылабжышқәа ианрамхәхәа...

Гунда Сақаниа

АСҒАН ИМШШЫРА

АХӘЫҶҚӘ РАШӘА

Амра шаша,
Сыбла ҫаша,
Ашыжь бзиа,
Шыжьыбзиа!
Шыжьыбзиа,
Адәы иатәа,
Касы иатәа!
Мѡамш,
Мѡабзиа!
Уа мшыбзиа,
Амш бзиа!
Мышьтабзиа,
Ахәылҫ бзиа!
Амза шаша,
Абла ҫаша,
Цәамҫхаа бзиа,
Аҫх бзиа!
Шышь-наани,
Аҫкәын бзиа.
Шышь-наани,
Азҫаб бзиа.
Абла ҫаша,
Амра шаша,
Шыжьыбзиа!

Ақәа әуеит,
Сҫазом ашкол ахь.
Асы әуеит,
Сҫазом ашкол ахь.
Амра ҫхоит,
Сызцом ашкол ахь.
Сара ахәмарра сҫахуп,
Сара сѡыза дысыҫшуп.
Зынзак исхәо шәахазом,
Сара ацәа сызхазом.
Сзымахәмарит сызхара,
Исҫырхагоуп ацара.
Сара сзыхәа,
Ақәа әуеит.
Аҫша асуеит,
Асы әуеит.
Амра ҫхозаап,
Сара сзы.
Са сыхәмаруеит
Зегьы шәзы.
Шәца ашкол ахь,
Сара сзы.
Сѡыза ахәмарра иҫахуп,
Иаашар хәлаанза ҳаицуп.
Дысымгәарцаз зынзас,
Сицыхәмаруеит зегьы шәцас.
Сѡыза ихьзуп Ахәыҫра,
Дсыцыхәмаруеит сызхара,
Нас еицахҫоит ацара.

* * *

Исасуп аңхыз
иахтаа,
Ахәыцқәа шыталалароуп
заа.
Аңхыз кьалар –
ихынхәзом,
Иҳацәгәаар –
иаабазом,
Иазғахтыргы –
иахазом,
Хашыталаргы –
ҳахьазом,
Ацәа ззымхаз
ахәычы,
Ацынца деицшхоит
хәыч-хәычы.

* * *

– Изнартада ѿба атцара?! –
Кәнач иртәит азцаара.
Амца шыра наихкьейт,
Ицсы ихахәит, игәы ткьейт.
Аңхзы икәнацәейт зынгы,
Инаихәлашәейт ибжыгы.
Ицакәалейт ишыапкәа,
Икыцькыцьит инапкәа,
Икышә хәыцқәа цыстысуейт,
Илабжышкәа неифыкәкәейт.
Уи рдырузаап азәырѿы,
Аха илцәырзоит арцаѿы.
Аиашазы уи мазоуп,
Сара ишәасхәоит, –
Сыртаѿ лоуп.

* * *

Зыцәа кьалаз ахәычы,
Иманшәалазам ихчы.
Алашара изхазом,
Ииарта мацхазаап, дакзом.
Амырцәага икәа итәлейт,
Ибла ихылейт, нас ицрәлейт.
Гәалак имоуп, избатәуп,
Ахьз ихаштт, акы итахуп.
Акы дашытоуп, зны деимдоит,
Иеирцәыуоит, нас дыччоит.
Иеитцәахуейт, иеиршәоит,
«Шәааи» хәа акәукәу дыхәхәоит.
Алашара ыцәт ахала,
Цисгы бналт аценцьыр ала.
Ацәа зиааиз, изапыс,
Дамхацәазаап ахәычы бжыыс.

АЕЫ

Зегъ иреигъу цстәуп аеы,
Ахы еигзом аказыхәа,
Игәыбзыгуп ахафы,
Истахуп иара схазыхәа.

Аекәа ирылоуп ауафы ишъа,
Аекәа рылоуп ха хшынхоз,
Знык узақәшәар аказшъа,
Шака иуфызыхо умбоз.

Раста Кәытцниа,

Б. У. Шьынкәба ихъз зху

Акаатәи абжьаратә школ №1 аџафы

ИСХАМЫШТҰА АХТЫС

Ғнак сөызцәеи сареи цсызкра хцеит. Аены сөызцәа еиха ирықәғион, сара сааста ацсызқәа ркуан. Сара сгәы каҳаны стәан, ска-лам цысуазар хәа сыцшуан. Абар, иаргғы аатцысит, сахеит, сахеит, аха исызтымгеит. Сөызцәа схыччара иалагеит. Аха сара изулак сахо, сахо иаацызгеит цсыз дук. Сөызцәа даара ицъаршьеит, исыдырныхәалеит. Аха сара ацсыз рыцхасшьан, наф азахыы иоусышьтит.

Максим Соломко,

С. П. Басариа ихъз зху

Очамчыратәи ашкол-интернат аџафы

Бзиала уабейт,
ажурнал «Амцабз»
ацхъаф хәыцы Къахъба
Леон! Уазызыршыр
улшоит «Амцабз»
аудиоажурнал.

ААЦХЪАРА

Хәтыр зқәу хәпхъафцәа хәыцқәа! Ажурнал «Амцабз» шәара шәзы еиғнакаауеит аиндаглара: иреигъу ажәеинраала, ажәабжь, алакә, асахъа, аиумор, напыла икацоу акъанцъа хәыцқәа, аес-сеқәа, ашкол цстазааракынтәи ахтысқәа ирызку, зхы иақәитү атемақәа рыла аисара. Иалкаа-хо ахамта ссирқәа рзыцшуп. Аи-аира згаз афымтақәа хрубрика «Апра» ағы икыпхъхоит. Аиндаглара алагоит март 1 инаркны ноиабр 30-нза.

Хәшәзыцшуп!

Хәтырла «Амцабз»
аредакция аусзуфцәа.

Рабиа Рамахина,
И. Воронов ихъз зху Аҕаатәи
абжьаратә школ №3 аҕафы

Б. У. ШЫЫНҚЭБА ИХЪЗ ЗХУ АҚЭАТЭИ АБЖЪАРАТЭ ШКОЛ №1 АКНЫ ИМФЭЦГАН АЛИТЕРАТУРАТЭ КРУЖОК

*А*псуа бызшэа афеиареи аиқэырхареи ханрылацэажэо, иаххамыштыроуп апсуа литература ада псыхэа шхамам иахэа. Аглобалтэ процессқэеи атехнологиа ғыцқэеи рымшынцэқэырца хаанамхэарц азы, акультуреи, аказареи, апсуара адоухамчи, хбызшэа амчи ххы ианахмырхэа, иахампытцышшар калоит уатцэы. Зеггы иаабартоуп иахэа хбызшэа атагылазаашэа шымариам, ишуашэшэыроу. Ххэыцбахчақэеи, хашколқэеи, хуниверситетқэеи, хинститутқэеи ари аус афы системала еицымныкэар, ѿ-напыкла аус еицырымур, апроблема дукэа хзыцшуп, ариашарагы даара иуадаѿхоит. Афар ашколи артцаратэ усбартэқэеи ишаарыѿнытцыз, апсуа бызшэа ахархэара мацхоит, иара урт рыѿнытцагы апсшэа еиха-еиха имчыдахо иалагеит.

Иахэа ашколқэа ркны ғыц ихацырктэуп, адгыларагы зтаху проектқэоуп арфеиаратэ кружокқэа апсышэала рымѿацгара. Еихаракгы акцент рзутэуп апсуа литературатэ кружокқэа. Уи азы ғырпштэыс икалар стахуп Б. У. Шыынқэба ихъз зху Ақэатэи абжъаратэ школ №1. Арака артэѿратэ еилазаара ашколхэыцқэа апсуа бызшэеи алитературеи агэыбылра дыркра, апсуареи ауаѿреи рылаазара гэцаракра артоит. Хлитературатэ проектқэа рфеи ажурнал «Амцабз» имѿацгнаго арфеиаратэ конкурсқэеи зегь рацхэагы рцаѿцэа активла реаладырхэуеит.

Пхынцкэын антэамтазы гэхэара дуун, апсуа бызшэеи алитературеи рыртэѿы Лиудмила Радион-ипхэа Адлеиба лнапхгарала имѿацгыз арфеиаратэ кружок алахэхара. Иғырпшыгоу артэѿы лцэабаа, леилкаара еицэхэашэа амазам. Гэыбылрала, бзиабарала имѿацган ахэылпэз. Ари ашкол зеггы азы еипш, хара хэзгы ныхэхэеит.

Иумбарц залшом, ашкол адиректор Нонна Борис-ипҗа Делба ахэыцкэа ахылапшра чыда шрылто, арфеиаратэ гəахəара роурц азы. Ахэыцкэа ражəеинраалакəа, ражəабжькəа, риумортə хəамтəкəа гəыхытхытрала ихəцеифыршон.

Арака икан ахэыцкэа, зхатə шəкəкəа еикəыршəаны итзыжьыз. Ирацəан азцааракəа исыртоз, ргəы итцхоз, еилыркаарц иртахыз.

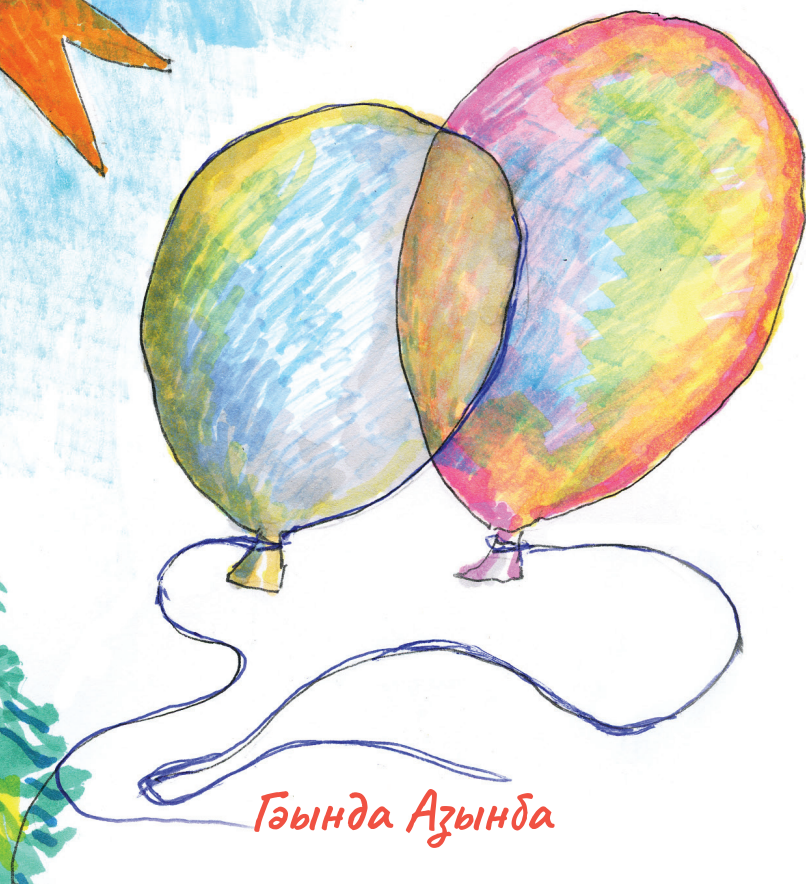
Иара убасгьы, журнал «Амцабз» апроект ала ажəеинраала афреи апхьареи рзы имѡацган амастер-класскəа. Пхаралеи бзиабаралеи итəын хайкəшəара. Ас еипш зыѡаза-ра харакыз аныхəатə гəапхареи агəалакəзаареи зцыз акружок, ашыкəс азы сгəы итным-тəоз ахтыскəа иреиуахеит, агəрагьы снаргеит еитцагыло абицара хбызшəа адоухамч шьдмырзуа. Кыр шыкəсала атцара-аазарафь ацəбаа дузза збахьоу Л. Р. Адлеиба леипш иалкаау, зыпрофессионализм хараку, зыуафəа фьирцшыгоу, зусцшьа гəыкала аматц азызуа артцаѡцəа дукəа роуп иахьа апсуа бызшəеи алитературеи цсыс иахоу. Ас еипш икоу, хара ипшуа, уатцəтəи хамш иазхəыцуа, зхы-зыпсы зегьы зусура иазку ауаа ыканатцы, икоуп хапсуара, хбызшəа, хлитература, хкультура.

Цыдала итабуп хəа расхəоит зцəбаа агəыргьареи, алашареи, апхареи зцу ашкол адиректор Н. Б. Делбеи апсуа бызшəеи алитературеи рыртцафь Л. Р. Адлеибеи, иара убас артцаѡ кəыпш Н. Н. Капбеи аипылара еифьызкааз артцаѡцəеи.

Акружок зхы алазырхəыз атцаѡцəа иреиуоуп: Абыхəба Астамыр, Кəарциа Инал, Кəытц-ниа Раста, Цантѡи Нестор, Хəараниа Хəзарат, Лагəлаа Ахмат, Аиба Еснат, Аршба София, Цулукиа Виктория, Гəниа Агата, Аѡзба Адель, Кəарциа Радима, Кəытцниа Лана, Кəытцниа Салима, Кəаранзѡи Амина, Барателиа Сарѡи, Нарманиа Мираль, Кəыртба Ииа.

Ажурнал «Амцабз» аредактор

* * *

Ғаанбзиала, ғаанбзиала,
Иааит хзыргәырғо Ашықәс ғыц!
Ғаанбзиала, мыштабзиала,
Шьяғамшыла хгәыгра рғыц!

Амға бзиа, иаххысыз ашықәс,
Уаха ххьяцшуам уара уахь.
Нак иумаз хгәытцхеи ххьяаи,
Насыц-лаша ааг ха хыхь!

Ацсынра цшза ацсуа дагмыз,
Цсыс иаххазааит ха хбызшәа!
Ацсуаа халамыс биракыз,
Анцәа иумырцәан ххәыштәара!

Ғаанбзиала, ғаанбзиала!
Аныхәа хзылцхааит уаха!
Зықнашықәса гәырғә-ччара
Угымхааит, Ацсынра!

ЗЫЗЛАН

Алакә

Амшын атцазакны, иара убри амшын этәу иахьрытцанакуа тыпк акны игылоуп зеипшыкам ахан. Уа дынхоит амшын хэынтқар ихата ипқа-цәа-зызланаа иманы. Зызланаа иабац-иҳахац ақкәажәцәа иреипшуп, амала ршыапқәа рхатыпан, цыхәақәоуп ирымоу. Иагыарааны иубаргы, иахьа хәлаанза зызланаа тәамфәхә рымамкәа ахәмарра иафуп. Реитцыбза лоуп, урт дрыламхәуа, хазы инкахәыцуа итәоу. Уи даара илтахуп ауаа лбар, илаҳар, днарылапшқәалар.

– Санду, ауаа ирызку лакәк сзеитахәа! – абырг длыхәоит зызлан хәычы, уи мап ацәымккәа, амшын хэынтқар иан, еснагь ишыкал-талоз еипш, дәәа зныкгы, дәәа шәынтәгы еиуеипшым атоурыхқәа еиталхәоит.

Зызлан хәычы деикәлымхаха уи дылзызырфәуеит, иагьылдыруеит, жәохә шықәса лхытцаанза, амшын лхы нтырхәхәаны ауаа рахь ацәыртца дшақәитым.

Дышнеи-шнеиуаз, хара хзызлан хәычы жәохә шықәса лхытцит. Шьта ларгы дақәитуп азатцантәи лфәаханы хыхь икоу аналапш-аалапшра. Ус егыкалтеит зызлан: амшын дташькьыр даацәыртцны адунеи дналапшит, иагьгәалтеит инахараны, ипшзаза, ацәкәырпақәа адыхәмарло ғба ссирк шзыхгылаз. Уи дазааигәаханы аценцьыр дынкылпшит зызлан хәычы. Еитахәашьа амамыт ағба афнутқа изакә уаа пшзақәаз лылапш назыкәшәаз! Урт зегьы дрылукаауан зыбла еикәарақәа тыпхаауаз апринц.

Икамло хәа икоузеи ақсабарафь, зызлан хәычы лапшыла деим-до ауаа дышрылаз, афыртын цысит. Ацәкәырпа дукәа шьтыууаа иаа-

ны ағба иагәыдычәало иалагеит, ағбагғы заамкәрылар амуа амшын иааххалеит. «Азы дагарыма апринц хазынагғы?!» – дшәаны лгәы иаағылхәааит зызлан хәычы, дагъааццакит, ацхыраара иҗаразы.

Азы иаанахәахъаз арҗыс ихы лнапы натцатаны, дызсо аҗәарахъы лҗыналхеит зызлан. Аҗәараҗны ианнеи, днаганы аҗслымзра дныла-лыриан, лара днаскъаны хаҗәқәак даарыватәеит.

Афыртын бааҗс аныҗаз ашьтахъ, акыр мшы, акыр цхы цеит, аха уаҗа лгәы дааҗымцәеит зызлан зыҗсы еиқәлырхаз апринц. Иҗалцара лзымдыруа дыштәаз, игәаҗны амшын цъныш лҗынза дцарц иақәыл-кит; уи цъара цхыраарак сылтап хәа аҗыҗра лыманы. Зызлан илыз-беит лыҗны нлыжъырц, бзиа илбоз лахәшьцәа дырҗырцны, ауаа рахъ днеины, цъара апринц ицәыхарамкәа дынхарц.

– Ибзиоуп, – лхәеит амшын цыныш цәыршәага, зызлан илхәаз ан-лаха. – Сара ацхыраара бзыҕастоит, аха уи ацынхәрас атәтәеипш ибхоу абжыы сара исыт!

Илаҳаз дааилнашьяаит зызлан, аха апринц иахь ҕәҕәала лгәы лы-хон, уи илакта антапшра дазхуан. Убри аҕынтә атәтәеипш илхаз лыб-жыы аҕыныш цәыршәага иналытан, илыдылгалаз рыжәтә ҕашьяхәык аалымылхит. Зызлан амшын дтытцны дахьяақәгылаз, аҕыныш илылтаз арыжәтә ҕашьяхә дџаханы илжәит, иара уи акәхеит, лтцыхәа аалым-шәан, ишшәыр-шшәырза иҕаз шыапы ңшзақәаны иаалытцагылт.

Зызлан дтаҳаны дыцәеит, данҕыха, илбеит дзызхьуаз апринц ха-зына дшылхагылаз, афыртын баапс анцысы, аҕбаҕны еиқәлырхаз апринц.

– Бара бызустада, анцәахша? – дцааит апринц.

Зызлан уи атакс акгыы лымхәеит. Атәтәеипш уи илхаз абжыы аҕы-ныш цәыршәага илылтахьан.

Апринц даалаган, лнапқәа аанкыланы иахтынрахьы дигеит. Ин-цәахшаха рапхьа игылаз деилархәан-деиларцан, ахтынраҕы леипш зеипшыз дыҕамкәа даақәдыргылт.

Зны, апринц итаацәеи иареи рахь иаарыпхьан, атәцәа-ахә-сахәыцқәа рапхьа иргыланы ашәа ддырхәеит. Урт руазәык даарылу-каартә атәтәеипш бжыы ссирк лхан. Апринц уи абжыы дыхнахын, уажәы-уажәы инапқәа лзеиниҕьон, дагылыхәаччон. Зызлан ари хыхь-гәыхьны илзыҕалеит, иаалгәалашәеит лара еиҳагыы еиҕыны дшышәахәоз. Насшәа азҕабцәа ықәлан акәашара иалагеит. Зызлан дџагылан акәашара далагеит, уи лыкәашара иреиҕьзоу ашәақәа реи-ҳа уанахәон, ухцааны уагон.

– Бара, амаалықь ззырхәо боуп, – ихәеит апринц, дгәырҕатцәагыы дналыхәаччеит.

Еитҕеигеит Никәала Кәыҕниа

Леонардо да Винчи

АШӘШЬ

Аанда харагы амцан, ашьапы инаркны амахәкәа ркынза, ашәшь¹ алакцәымаг² иакәшахъан. Аха, зны, уи ахыцәкәақынза ианназа, акәшамыкәша ианыңшы, иабейт егы амѡа аганахъ ишықаз даеа аандак.

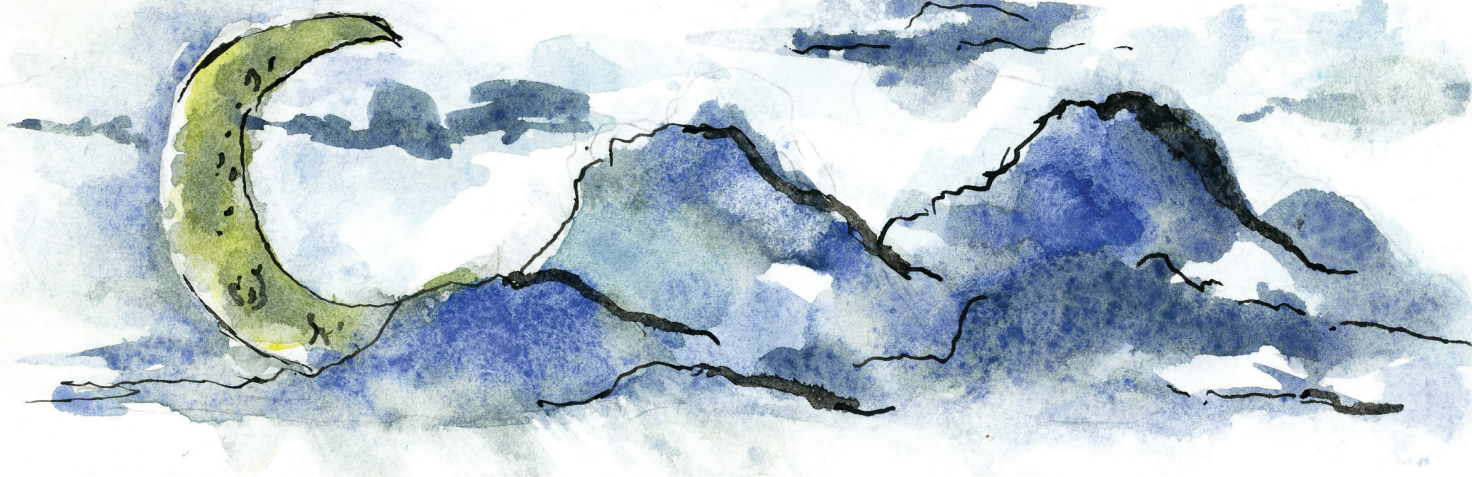
— Абнаанза снаган сықандаз! – ҫаанатит ашәшь. — Шәышықәсала тыңк ағы стәзаауама! Егъаумхәан, агәылацәа раанда еиха иагыңшзоуп, иагыҳаракуп.

Убринахыс, ишыңуаз ациаа зынза атынчра ацәызит. Уи маң-маң ашьақьарқәа еитдыхуа есены агәтакы иазааигәахон. Абар уи ззыңшыз аимгеимцара! Знык аеазышәар, ашәшь иалшон агәылара аанда иазааигәаз амахә аеафарцаны, гәгәала аеакәыршара. Уи иагаз аиааира еигәырғьон аеырцагыа.

Ус ишықаз, хәылпазык, амѡағы даацәыртцит мѡасѡык. Имѡа иаңырхагаз ашәшьрыңх иатцәа ааңитцәан, уаѡы иахымыхәоз ақнытә, иршәны ажра илҫаиҗыит.

1 Ашәшь – плющ (это ползучий кустарник, цепляющийся своими корнями за стены, стволы деревьев).

2 Алакцәымаг - боярышник (род листопадных, редко полувечнозелёных высоких кустарников или небольших деревьев).

АМШЫН КАМЫРШШЕИ АДЫҒАЦИЕИ

Бзиабарала ибылуаз амшын камыршша шанханы, саатла амза иазыцшуан.

Уи еишәарыцоз адығация цсыцәгья игәнаҗеит, аҗтақәа ркнытә амза анаацәырц-лак, амшын камыршша адунеи аҗы иаакоу зегьы ахаштны амыдагьцәа шаанартуаз. Адығациягьы убри аҗагылазаашья ахы иархәаны амшын камыршша афарц аҗах-хеит.

Уахык, амза шаакыдлаз еицш, амшын камыршша ишыканатцалац еицш, амыдагьцәа аартны, абла тырхаха ажәван иатцацшуа иалагеит, убаскан адығациягьы хахә хәычык ыршәны амыдагьцәа илтанаршәит. Амза лашара абзиабаф амыдагьцәа анаркырц акыр аҗья абейт, аха зегь башан — ахахә аҗырхаган.

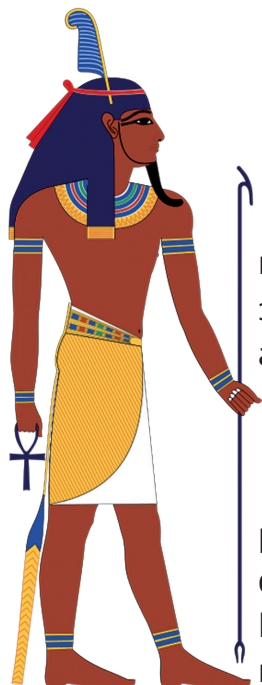
Абри аҗыза алахьынтца рзыцшуп, ирымоу ацәаныррақәа згәаҗы аҗатцәахра зцәыуадафу зегьы. Избанзар, ауаа рымазақәа реилкаара иашьтоу акылцш-кыл-зырфцәа есымша ирацәафуп.

Еиҗалгеит Сусанна җания

Асахьаҗыхфы Ерик Бганба

АНЦӘАҚӘА РДУНЕИ

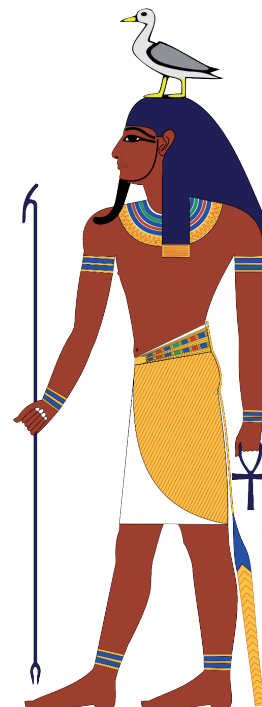

Шу

Мысраа ргәаанагарала, анцәакәа ахауа, ажәѡан, адгьыл аґы иґоуп. Дара роуп иааґакәыршаны иґоу зегьы зшаз, адунеи аиқәырхаразы есыены амч еиқәатцәакәа ауаа ирґәырцоит.

Ажәѡани адгьыли реиґшара

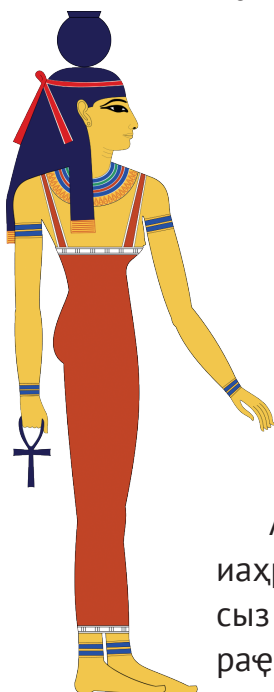
Адгьыл анцәа Геби ажәѡан анцәа Нути аймак роуит, избанзар уи есены лыхшара – аетцәакәа кны ил-фоит, нас еиґа ґыц илыхшоит. Убри аґнытә ахауа анцәа Шу хатґеи пґхәysi еилихуеит. Геб цәґа даанхоит. Иара ишьямхы харґәаланы дахьтәоу азоуп адгьыл еиґкарам-кәа, ґәаґаґаґараны изыґоу. Нут лцәеиґж шьґыхны хыхь, Геб иханы иґоуп, лара Шу инапқәа лыґтарґәаны даа-никылоит. Уи ажәѡан ауп. Адунеи уахи-ґени ашьақәґы-лашьа Нут – ажәѡан, Геб – адгьыл, Шу – ахауа, Ра – амра.

Геб

Адунеи ашьақәґылашьа

Мысраа ахатца имч ахы ахьякуа адгьыл аґноуп (хатца мчуп изхылцыз) хәа ирыпґхьазоит. Адгьыл анцәа – Геб иоуп. Амреи аетцәакәеи есены изсо ажәѡан иалоуп, анцәа Нут лцәеиґж иахыкә-шо. Зегь рапґхьа иґкалаз аокеан, адунеи зегьы лбаанадарц имақар-уеит, еиґа алашьцара нахатәарц азы. Нут лґазшьа бааґс, Нил ан-хыґцуа иаанарпшуеит. Уи зны ишәартоуп, зны иґцґатаґоуп.

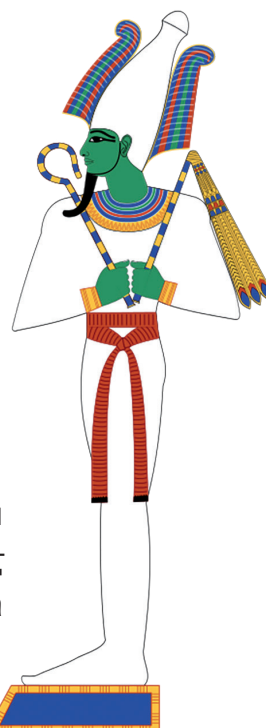
Нут

Аґсра анаѡс аґцґазаара

Ауаа анґслак, мрәташәараґа адгьылататәи Осирис иахрахь ицоит. Анарцәымѡа хьанґоуп, иаґьшәартоуп. Иґ-сыз ауаа уи амѡа маншәаланы ианысны, Осирис изба-раґы ахара анырхыхха, цьанат дгьыл Иару аґны, назаза ґцґазаара рыманы иґалоит.

Иабанхои анцәакәа?

Анцәакәа реиґхараж ажәѡан аґы инхоит. Адгьыл анцәа Геб адгьыл аґы дынхоит, анарцә дунеи анцәа Осирис – адгьыл атца ахраґы. Урґ рынхашьа зеипшроу, шамахамзар цьарґы иахцәажәазом, уи ауаа анцәакәа ирыздырґыло аныхабаакәа иреипшуп.

Осирис

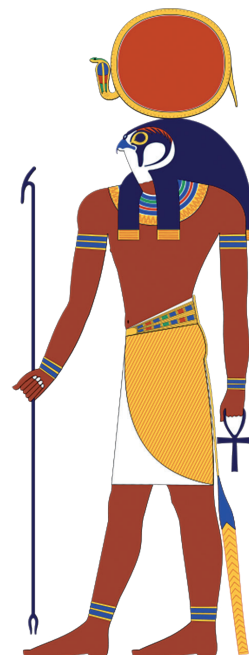
АМРА ИНЫМТЦАЗО АНЫКЭАРА

Амра зланыкэо иарбан мѡоу?

Ашамтазы мрагылара даацэыртцуеит амра анцэа. Уи ҫынлатэи ишхэа днақэтэоит. Жэаѡа саат дызсо адгьыл инахыкны, хыхъажэѡан – Нил дхуп. Ахэылпазы мраташэарака даауеит. Нас уахынлатэи ишхэа днақэтэоит.

Адгьыл атантэи Нилгы, уахынлатэи иныкэарақэа раан даҫа жэаѡа саат дызсо дхуп. Уи аамтазы адгьыл зегьы алашьцара нахатэоит. Амра усқан анарцэтэи адунеи арлашоит.

Мифқэак ркны амра анцэа ессаат ишхэақэа ицсахуеит рхэоит. Насгы иара иныкэарақэа раан, еиуеипшым анцэахэқэагы ицуп.

Ра

Амра анцэа Раи амат ду Апопи реикэпара

Апоп – адгьыл ататэи ахраҫы икоу мат дуззоуп. Уи есыуаха амра лбаанадарц иалагоит, адунеи ахъ ицэырымтларц азы. Амиф ишахэо ала, Апоп Ра зықэтэало уахынлатэи ашхэа ааннакылоит, адгьыл ататэи Нил азы зегьы ыжэуа. Аха есыуаха амра анцэа аѡызцэа, ари амишэан иаиааиуеит.

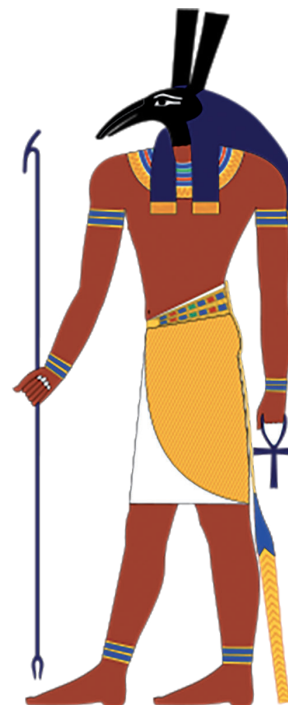
Амат ду Апоп

Убас, Сет амат иажэыз азы зегьы аҫихуеит, Ра еиҫа амѡа дықэларт, ажэѡан Нил аҫы ашамтазы деиҫацэыртцырц. Раии Апопи реикэпара иаанартшуеит адунеи ашьақэгылашьа еилазго ацэгыареи, алашьцареи, аилахантареи (ахаоси) ирҫагылоу амчқэа реибашьра.

Анцэа Сет амат дузза есыуаха дабашьуеит. Уи ахаангы амра анцэа Ра иаҫоуп. Аха знымзар-зны Ра иаиааир, Амра бзантцы игылазом. Амра анцэа иѡызцэа Апоп есыуаха иабашьуеит, абас есымша алашара аиааира агоит, адунеигы еиқэхоит.

Ицъашьахэу айцыларақэа

Амра анцэа уахынла акыраамта дныкэоит. Убасқан ицылоит еиуеипшым ацъашьахэқэа. Уи адгьылатантэи адунеи цъашьахэы далсроуп. Шьаҫацыцхьаза игәиҫанзамкэа, есымша уадаѡрақэак дрықэшэоит. Зны-зынла ацслымзраҫы ишхэа рхэазо дцалароуп. Амѡан ицылоит амат ҫаастақэа, аха урт цэгыара изырузом, анаѡс, ибоит ашьамтлахэ зшьоу ацсцэа, убас ишхэа амца зку азиа иаѡс-уеит, ари аинтэылара иатэуп рхэоит. Ессаат Амра анарцэа гәашэқэа иртысны ицалароуп. Уи азы ари агәашэ зыхьчо ихьз ихәалароуп, усқан иааимкэоит агәашэқэа. Мысраа урт аҫацшьаѡцэа рыхьз рдыруазар, ирҫахыз ддырқатон, рнапатцака икоуп хэа агәра ргон.

Сет

САРА СБЫЗШӘ

Амуз. О. Ферзба
Ажә. Б. Шыңкәба

Са-ра сбыз-шәә зе-гы ирнаа - лоит, иа-сыр-хәар сыл-шоит са оға-хәы.

The first system of the musical score for 'Sara Sbyzsha'. It features a vocal line in 4/4 time with a key signature of one flat (B-flat). The lyrics are: 'Са-ра сбыз-шәә зе-гы ирнаа - лоит, иа-сыр-хәар сыл-шоит са оға-хәы.' The piano accompaniment consists of a right hand with eighth-note patterns and a left hand with a simple bass line.

5

Мра-шәә-хәә-цас уи иа-чы-чоит сың-сы хаа - ра Аң-сны, сың-сы.

The second system of the musical score. It continues the vocal line and piano accompaniment. The lyrics are: 'Мра-шәә-хәә-цас уи иа-чы-чоит сың-сы хаа - ра Аң-сны, сың-сы.'

9

Сбыз - шәә аңс - шәә злас - цаз ауп,

The third system of the musical score. The lyrics are: 'Сбыз - шәә аңс - шәә злас - цаз ауп,'. The piano accompaniment shows some chromatic movement in the right hand towards the end of the system.

13

сбыз - шәә са - ни са - би роуп.

The fourth system of the musical score. The lyrics are: 'сбыз - шәә са - ни са - би роуп.' The system concludes with a key change to two sharps (D major) in the piano accompaniment.

17

Сбыз-шәә иа --- ның - шуеит, сбыз - шәә иа --- ныр --- уеит,

21

сың -- сад --- гып а --- ңша ---- ра,

24

а --- ңша ---- ра.

Аңсшәә анысхәә ашәтқәә гәылтцуеит,
 Азиасгы неиуеит иццакны.
 Аңхын тынчгы ччаңшык агәылшәөит,
 Уи аңшзара иазгәышыны.

Ашәкәтҗыжыртәҗы шықәсы рацәала редакторс аус зухьоу, ахәыцтәы журнал «Амцабз» аребусқәеи аҳасабтәқәеи реиқәыршәараҗы ацхыраара хазтәо Лиудмила Церетелҗа 75 шықәса лхыҗит. Гәык-ңсыкала лиубилеи лыдырныҳәалоит аредакция аусзуҗцәа, илзеиғьаршьоит агәабзиара, агәамч.

Аребус

**АБРАКА ИАНУ ШӘАҖХЪАР,
АҖСЫУА ЖӘАҖКАК АЛЦУЕИТ**

Аребус еиқәлыршәеит Лиудмила Церетелҗа

АХҚӘА

1. **Инна Аҳашба.**
Ажәеинраалақәа 2
2. **Миха Лакрба.**
Алыми Абгахәыци. Алакә 4
3. **Заира Тҳаитцыкә.**
Ажәеинраалақәа 6
4. **Анатоли Лагәлаа.**
Алиқә. Ажәабжъ 8
5. **Гунда Сақаниа.**
Ажәеинраалақәа 12
6. **Апра** 14
7. **Гәында Азынба.**
Ажәеинраала 18
8. **Г. Х. Андерсен. Зызлан.**
Еиҗеигеит Н. Кәыҗниа 19
9. **Леонардо да Винчи.**
Ашәшь. Амшын камыршшеи
адығачиеи. Ажәабжъқәа 22
10. **Адунеи аҗьашьахәқәа.**
Анцәақәа рдунеи.
Амра инымтәазо анықәара.
Еиҗалгеит Сусанна Таниа 24
11. **Сара сбызшәа. Анотақәа** 26

АМЦАБЗ

№ 1, 2026 ш.

Аредактор хада Г. Сақаниа

Аредакциатә еилазаара:
С. Сазба (аредактор хада лхатыпуаф)
У. Адлеиҗа,
В. Цәыҗьба (асахь. редактор),
Н. Кәарциа (ақәша аредактор)
Компиутерла еиқәлыршәеит С. Барцыцҗа,
Акьыҗхьы Т. Аҳашҗа.
Ажурнал сахьала еиқәыршәеит
В. Цәыҗьба

Аредакция аҗызтыҗ: 384900. Ақәа ақ.,
Ажәанба им., Аҗел: 226-25-52
E-mail: amtsabz.apsny@yandex.ru

Амцабз (Пламя)
Детский журнал Союза писателей Абхазии.
Выходит один раз в 2 месяца.
Адрес редакции: 384900, г. Сухум.
ул. Званба, 9. Тел.: 226-25-52
Отпечатано РУП «Дом печати».
г. Сухум, ул. Эшба, 168

Акьыҗхьыртахь ирытоуп:
Аформат 60/84 1/8.
Аофсет кьыҗхь хкы 3 кь. бҗыц.
Атираж 4000
Аҗатцәҗка №
Икьыҗхьуп «Акьыҗхь Афны» аҗны.

Иҗтыҗуеит 1957 ш., рашәара (иун) мза аахыс